

dr hab. prof. UŚ Joanna Jagoda
Uniwersytet Śląski w Katowicach

RECENZJA

**osiągnięć naukowych dr. Daniela Wacinkiewicza, w tym rozprawy habilitacyjnej pt.
Zaspokajanie potrzeb wspólnot samorządowych. Studium administracyjnoprawne,
Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2016, ss. 505, przygotowana dla celów
postępowania habilitacyjnego**

W wykonaniu postanowienia Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 7 czerwca 2016 r. powołującego mnie w charakterze recenzenta w skład komisji habilitacyjnej w sprawie przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dra Daniela Wacinkiewicza, przedkładam ocenę osiągnięć naukowych Habilitanta z pozytywnym wnioskiem co do spełnienia przez Niego wymagań określonych w art. 16 ustawy z dnia 14 marca 2013 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (t. jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 882 ze zm.), przy uwzględnieniu przepisów rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, poz. 1165).

Osiągnięcia naukowe dr. Daniela Wacinkiewicza spełniają – w mojej ocenie – wymagania wynikające z powołanego wyżej przepisu art. 16 ustawy z dnia 14 marca 2013 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

1. Pan dr Daniel Wacinkiewicz ukończył studia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego w 1998 r. Z dniem 1 października 1998 r. podjął pracę zawodową na tym Wydziale, początkowo na stanowisku asystenta, a następnie (od grudnia 2004 r.) na stanowisku adiunkta. Od początku swojej pracy naukowej Habilitant interesował się przede wszystkim problematyką organizacji i funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego, co znajduje wyraz w jego bogatym, w aspekcie zarówno ilościowym jak i jakościowym, dorobku naukowym. Jeszcze przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora

nauk prawnych opublikował pierwsze prace będące efektem prowadzonych badań nad istotnymi zagadnieniami prawa samorządu terytorialnego, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki kontroli i nadzoru (*Kontrola obywatelska na poziomie samorządu terytorialnego* [w:] Problemy prawne w działalności samorządu terytorialnego (red. S. Dolata), Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2002; *Standardy jakości kontroli administracji publicznej* [w:] Prawo administracyjne i administracja publiczna wobec integracji europejskiej (red. J. Sługocki), Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2003; *Przyczynek do rozważań nad pojmowaniem „samorządu”* [w:] Księga Jubileuszowa z okazji XV-lecia Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego (red. Z. Ofiarski), Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2004; *O subsydiarności i samodzielności samorządu raz jeszcze* [w:] Polska samorządność w integrującej się Europie (red. A. Szewczuk), Wydawnictwo Fundacja na Rzecz Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2004; *Nadzór nad powiatem grodzkim jako determinanta jego samodzielności* [w:] Rozwój miast i zarządzanie gospodarką miejską (red. J. Słodczyk), Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2004; *The Catalogue of Fundamental Questions Concerning the Quality Control of Public Administration* [w:] Public administration and Administrative Law in the Face of European Integration (red. J. Sługocki), Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2004; *Kontrola obywatelska w administracji publicznej – organizacyjno-prawne założenia wstępne*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego – Roczniki Prawnicze Nr 15, Szczecin 2004). Publikacje z tego okresu odznaczają się wysokim poziomem merytorycznym prowadzonych rozważań, konsekwencją w formułowaniu wniosków oraz szczegółowym udokumentowaniem formułowanych też badawczych poglądami przedstawicieli doktryny.

W okresie przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora nauk prawnych Pan Daniel Wacinkiewicz brał również udział w siedmiu konferencjach naukowych, podczas których wygłaszał referaty (Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Administracja publiczna i prawo administracyjne wobec integracji europejskiej”, Szczecin 2001 r.; Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Funkcjonowanie samorządu terytorialnego”, Opole – Kamień Śląski 2002 r.; Zjazd Katedr Prawa i Postępowania Administracyjnego „Prawo do dobrej administracji”, Warszawa – Dębe 2002 r.; Konferencja Naukowa „Miasta w okresie przemian”, Opole 2003 r.; Międzynarodowa Konferencja Naukowa I Forum Samorządowe „Polska samorządność w integrującej się Europie”, Szczecin 2004 r.; Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Swobodny przepływ osób w kontekście poszerzenia Unii Europejskiej”, Bari (Włochy) 2004 r.; Zjazd Katedr Prawa i Postępowania Administracyjnego - „Europeizacja polskiego prawa administracyjnego”, Poznań 2004 r.).

Zwieńczeniem tego okresu aktywności Habilitanta była rozprawa doktorska pt. *Kontrola i nadzór w systemie samorządu terytorialnego*, przygotowana pod kierunkiem naukowym prof. dra hab. Romana Sowińskiego.

Dorobek publikacyjny Pana Daniela Wacinkiewicza po uzyskaniu przez Niego stopnia naukowego doktora nauk prawnych jest obszerny (łącznie 46 pozycji) oraz o wyraźnie wyodrębnionych kilku szczegółowych obszarach badawczych, ale ich wspólną płaszczyzną pozostają istotne oraz aktualne problemy z zakresu prawa samorządu terytorialnego oraz publicznego prawa gospodarczego. Jest to znaczący dorobek, na który składają się: 2 monografie (w tym 1 przedstawiona jako rozprawa habilitacyjna); 25 rozdziałów w pracach

zbiorowych, w tym 5 rozdziałów (wyodrębnionych części) w monografiach obcojęzycznych; 11 artykułów, w tym 5 w języku obcym; 9 redakcji naukowych, w tym 2 redakcje monografii w języku angielskim. Są to prace w pełni dojrzałe, w których Autor zajmował się istotnymi, w danym okresie, złożonymi problemami prawnymi. Na podkreślenie zasługuje także znaczna liczba cytowań Autora w polskiej literaturze prawniczej (na podstawie danych Publish or Perish).

Prowadzone przez Habilitanta badania naukowe można sklasyfikować w kilku obszarach. Najszerszy zakres prowadzonych badań związany jest z problematyką organizacji i funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego. Ze względu na rozległość tematyczną tego obszaru, w jego ramach wyznaczonych zostało kilka płaszczyzn analiz szczegółowych.

Po pierwsze, przedmiotem badań uczyniona została szeroko rozumiana problematyka gospodarki komunalnej. Badania w tym zakresie (które w latach 2007-2013 realizowane były w formie projektu naukowo-badawczego pt. „Organizacja i funkcjonowanie sfery gospodarki komunalnej”) koncentrowały się na problematyce działalności gospodarczej jednostek samorządu terytorialnego. Efektem dotychczasowych prac są publikacje: *Komunalna działalność gospodarcza w teorii i praktyce* [w:] *Działalność gospodarcza. Kluczowe problemy* (red. K. Sławik), Wydawnictwo Difin, Warszawa 2007, ss. 72-84, (autorstwo części I i II) oraz *O ramach komunalnej działalności gospodarczej w polskim modelu organizacji i funkcjonowania samorządu terytorialnego – wybrane zagadnienia* [w:] *Obrót powszechny i gospodarczy-problemy publicznoprawne i ekonomiczne* (red. I. Ramus), Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych w Kielcach, Kielce 2014, s. 241-252. Wykazane w powyższych opracowaniach specyficzne cechy komunalnej działalności gospodarczej dowodzą jej konstrukcyjnych odmienności w stosunku do koncepcji działalności gospodarczej, jaka wyłania się z unormowań ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. W prowadzonych badaniach, poprzez wskazanie determinant komunalnej działalności gospodarczej, postawiono także szerszy problem – podstawowych założeń aksjologicznych działalności samorządu terytorialnego w sferze gospodarki komunalnej. Ponadto konsekwentnie wykazywano znaczenie podstawowego celu gospodarki komunalnej, związanego z zaspokajaniem potrzeb mieszkańców i jego implikacji dla funkcjonowania systemu samorządu terytorialnego. Przejawem ustaleń w tym względzie są dwie publikacje, znajdujące się na etapie prac wydawniczych, a mianowicie: *Potrzeby wspólnot samorządowych jako wyznacznik oddziaływania władz publicznych w sferze gospodarki komunalnej* [w:] *Prawne instrumenty oddziaływania na gospodarkę* (red. A. Powalowski), Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2016 oraz *Specyfika zaspokajania potrzeb wspólnot samorządowych w sferze zadań użyteczności publicznej* [w:] *Sposoby realizacji zadań publicznych* (red. B. Dolnicki), Warszawa 2016. Na zakres aktywności naukowej w charakteryzowanym nurcie składa się także wystąpienie konferencyjne zatytułowane „Realizacja usług komunalnych na rzecz konsumentów – mieszkańców jednostek samorządu terytorialnego”, jakie miało miejsce na Międzynarodowej konferencji naukowej „Ochrona praw konsumenta – teoria i praktyka” w Gorzowie Wielkopolskim w 2013 r.

W ramach nurtu badań problematyki organizacji i funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego Pan Daniel Wacinkiewicz podejmował także kwestię relacji, w jakich korporacje terytorialne pozostają ze swoim otoczeniem. Badania przeprowadzone przez

Habilitanta wskazały na wzrastającą i coraz istotniejszą rolę kooperacji jednostek samorządu terytorialnego z sektorem obywatelskim, a także na fakt otwarcia się tych jednostek na różne formy partycypacji mieszkańców w lokalnym życiu publicznym. W prowadzonych badaniach wskazywane były założenia konstrukcyjne oraz praktyka współpracy z organizacjami pozarządowymi, co odzwierciedlono w publikacji *Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi – wybrane aspekty prawne* [w:] Samorząd terytorialny w zintegrowanej Europie, t. 2 (red. B. Filipiak, A. Szewczuk), „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego – seria: Ekonomiczne problemy usług” 2006, Nr 426, s. 315-323). W sformułowanych w powyższym opracowaniu wnioskach Autor zwraca uwagę na o wiele głębszy, niż tylko proceduralny, aspekt współpracy sektora publicznego i pozarządowego, uznając organizacje pozarządowe za swoiste „podłoże” dla rozwoju współczesnej demokracji i jednocześnie za warunek *sine qua non* funkcjonowania współczesnego demokratycznego państwa prawnego. Jednocześnie Autor kładzie nacisk na kwestię zaangażowania mieszkańców w sprawy publiczne dotyczące warunków ich bytowania. Zagadnienia te poruszane były w opracowaniach: *Europejskie standardy uczestnictwa obywateli w życiu publicznym – wybrane zagadnienia* [w:] Prawa podmiotowe. Pojmowanie w naukach prawnych (red. J. Ciapała, K. Flaga-Gieruszyńska), Wydawca Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego i Wielkopolska Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Jarocinie, Szczecin 2006, s. 97-104 oraz *Partycypacja mieszkańców miast w lokalnym życiu publicznym* [w:] Kierunki przekształceń struktury gospodarczej i społeczno-demograficznej miast (red. J. Słodczyk, E. Szafranek), Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2006, s. 537-548. Badania w tym obszarze dowiodły istnienia wspólnego, europejskiego standardu uczestnictwa obywateli w życiu publicznym, wyrażającego się w spójności koncepcyjnej rozwiązań prawno-instytucjonalnych oraz w oczywistej i powszechnej akceptacji dla tego typu aktywności obywatelskiej na wszystkich poziomach życia publicznego (lokalnym, regionalnym, państwowym, czy europejskim). Ponadto, w drugiej z powyżej przywołanych publikacji, ciężar ustaleń ulokowany został także w analizie specyfiki „prawnych ścieżek partycypacji” odnoszących się do obszarów miejskich. Rezultatem prowadzonych badań było wykazanie wzrastającej roli partycypacji społecznej w życiu publicznym.

Prowadzone badania wykazały także zasadność, a niekiedy również konieczność, kooperacji samorządowej w układzie krajowym, jak i transgranicznym, co ujęto w publikacjach: *Rola miast wojewódzkich jako głównych ośrodków wzrostu społeczno-gospodarczego w kontekście polityki rozwoju regionalnego* [w:] Partnerstwo instytucjonalne i gospodarcze szansą na zrównoważony rozwój regionów. VIII Forum Samorządowe, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego – seria: Ekonomiczne problemy usług” 2012, Nr 99, s. 219-230; *Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej jako instrument prawny realizacji polityki spójności Unii Europejskiej* [w:] Czynniki kształtujące organizację i funkcjonowanie administracji publicznej. Zbiór studiów (red. K. Flaga-Gieruszyńska, E. Cała-Wacinkiewicz, D. Wacinkiewicz), „Zeszyty Naukowe Instytutu Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim” 2012, Nr 1, s. 207-219; oraz w wersji anglojęzycznej: *European Grouping of Territorial Cooperation as the European Union Instrument of Cohesion Policy*

Implementation, „Reality of Politics. Estimates – Comments – Forecasts” 2012, Nr 3, s. 252-267.

Wyniki powyższych badań wskazywały na kluczowe znaczenie ośrodków miejskich, które – dzięki rozwojowi i wspieraniu funkcji metropolitalnych – uznane zostały za węzłowe ośrodki współpracy gospodarczej, społecznej, naukowej, kulturalnej i instytucjonalnej. Określeniu kluczowej roli ośrodków miejskich towarzyszyło wyraźne wskazanie konieczności pogłębionych analiz, poświęconych uwarunkowaniom i barierom, jakie dotyczą ich funkcjonowania. Z kolei zaś europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej ocenione zostało jako instrument rozszerzenia perspektywy kooperacji terytorialnej (obok ugruntowanych już instrumentów współpracy transgranicznej władz lokalnych i regionalnych stworzonych pod egidą Rady Europy). Zagadnienia te poruszane były w wystąpieniu „Wizja rozwoju Szczecina w obszarze metropolitalnym – znaczenie transformacji terenów nadwodnych” wygłoszonym w ramach Autumn Metrex Conference West Pomerania Szczecin-Świnoujście „Metropolis for People – People for Metropolis” w Szczecinie (10-11 września 2015 r.), zorganizowanym przez Metrex – The Network of European Metropolitan Regions and Areas.

Trzecią płaszczyzną analiz szczegółowych jest transgraniczność i szerzej – współpraca międzynarodowa jednostek samorządu terytorialnego. Naukowe założenia badawcze przyjęte dla tej problematyki zostały zweryfikowane poprzez działalność praktyczną, polegającą na kierowaniu w latach 2007-2008 projektem „uczestnictwo Gminy Miasta Szczecin w międzynarodowym stowarzyszeniu typu non-profit METREX (Europejska Sieć Regionów i Obszarów Metropolitalnych) – ukierunkowanym na wspieranie badań, wymianę informacji naukowych, wiedzy i doświadczeń w dziedzinie planowania przestrzennego i rozwoju na poziomie regionalnym i europejskim, a także na umożliwienie kontaktów w dziedzinie planowania i rozwoju na poziomie ponadnarodowym, regionalnym i lokalnym w Europie. Ten nurt aktywności naukowo-praktycznej poświęcony międzynarodowym aspektom działalności samorządowej zaowocował także publikacjami i wystąpieniem: *Territorial Self-government Community in the Context of Freedom of Movement of Persons – Workers* [w:] *La libera circolazione delle persone nella prospettiva del processo europeo di integrazione* (red. G. Dammacco, B. Sitek, O. Cabaj, O. Kędzińska), Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Bari – Olsztyn 2006, s. 491-493; *Międzynarodowe prawo samorządowe* [w:] *Encyklopedia zagadnień międzynarodowych* (red. E. Cała-Wacinkiewicz, R. Podgórzńska, D. Wacinkiewicz), Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2011, s. 226-236; wystąpienie: „Transgraniczność relacji Szczecin – Berlin – Brandenburgia: komplementarność czy konkurencja?”, wygłoszone w ramach Forum Metropolitalnego Szczecin – Berlin – Brandenburgia w ramach Rocznej Konferencji Samorządowego Forum Sąsiedzkiego, Szczecin 14 października 2014 r., zorganizowanego przez Land Brandenburgia, Miasto Szczecin oraz Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Dopełniający charakter dla wskazywanej grupy problematyki samorządowych miały także badania związane z kwestią organizacji i zarządzania w działalności jednostek samorządu terytorialnego. Badania dotyczyły m.in. funkcjonowania kapitałowych spółek komunalnych jako jednej z coraz szerzej wykorzystywanych form organizacyjno-prawnych prowadzenia gospodarki komunalnej. Ich rezultatem była – przeprowadzona w oparciu o

studium przypadku – ocena istniejących rozwiązań w tym zakresie i wskazanie pożądanych standardów sprawowania nadzoru właścicielskiego stosowanych w samorządzie, co znalazło wyraz z publikacji *Organizacja i funkcjonowanie rad nadzorczych w spółkach komunalnych jako instrument realizacji funkcji nadzoru właścicielskiego przez jednostki samorządu terytorialnego* [w:] Samorząd terytorialny w zintegrowanej Europie. V Forum Samorządowe (red. B. Filipiak, A. Szewczuk), „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego – seria: Ekonomiczne problemy usług” 2009, Nr 29, s. 515-524. Przeprowadzone badania pozwoliły nie tylko na podkreślenie rangi funkcjonowania rad nadzorczych w spółkach komunalnych jako kluczowego instrumentu realizacji funkcji komunalnego nadzoru właścicielskiego, ale również na uwypuklenie koniecznych wymagań kwalifikacyjno-kompetencyjnych stawianych zasiadającym w nich przedstawicielom.

Drugi obszar badawczy dotyczy problematyki prawa gospodarczego publicznego. Prowadzone w jego ramach badania poświęcone zostały klasycznym problemom, takim jak wolność gospodarcza, jej reglamentacja, pojęcie przedsiębiorcy, formy organizacyjno-prawne prowadzenia działalności gospodarczej. Znajdują one wyraz m.in. w następujących publikacjach oraz wystąpieniach: *O wolności przedsiębiorczości i świadczenia usług w kontekście wolności gospodarczej* [w:] Prawne aspekty wolności. Zbiór studiów (red. E. Cała-Wacinkiewicz, D. Wacinkiewicz), Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2008, s. 287-299; *Usługi pocztowe i ich reglamentacja – analiza w świetle unormowań prawa Unii Europejskiej i prawa polskiego* [w:] Rynek usług pocztowych (red. R. Czapiewski, K. Flaga-Gieruszyńska), Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2008, s. 179-211; *Formalne podstawy realizacji zadań służących rozwojowi przedsiębiorczości w praktyce działalności samorządu Miasta Szczecin* [w:] Przedsiębiorczość na Pomorzu Zachodnim. Języki. Ekonomia. Prawo (red. E. Komorowska, A. Szlachta, M. Tarczyńska-Luniewska, Wydawnictwo Volumina, Szczecin 2013, s. 71-82; *Judicial Execution Against Entrepreneurs* (autorstwo części 2: *Definition of an Entrepreneur in Polish law*) [w:] Цивилистическая Процессуальная Мысль, Выпуск 3 “Исполнительный процесс” (red. С. Я. Фурсы), Киев 2014, s. 332-346; wystąpienie w formie posteru: “Entrepreneur as the Subject of the European Procedural Law” (certyfikat 25-04-2014 No. TFP-14-065) – The Fifth International Scientific Conference „Impact of Globalisation to Law: Procedural Law from a Cross-Border Perspective”, Kowno 2014 r., zorganizowana przez Wydział Prawa *Universitas Vytauti Magni* (*Vytautas Magnus University*). Dopelniająco w stosunku do powyższego potraktować należy opracowania o charakterze encyklopedycznym: *Międzynarodowe prawo gospodarcze* [w:] Encyklopedia zagadnień międzynarodowych (red. E. Cała-Wacinkiewicz, R. Podgórzeńska, D. Wacinkiewicz), Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2011, s. 132-141; *Międzynarodowe prawo ochrony konkurencji* [w:] Encyklopedia zagadnień międzynarodowych (red. E. Cała-Wacinkiewicz, R. Podgórzeńska, D. Wacinkiewicz), Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2011, s. 180-188.

W ramach badań skoncentrowanych na publicznym prawie gospodarczym, szczególne miejsce zajmuje problematyka bezpieczeństwa energetycznego. Cechą charakterystyczną badań prowadzonych w tym zakresie jest próba łączenia ze sobą różnych, szczegółowych problematyk prawno-gospodarczych. Przykładem tego typu opracowań jest publikacja *Konsekwencje otwarcia rynku energii elektrycznej dla stosowania procedur zamówień*

publicznych w polskim systemie prawnym [w:] Rynek energii elektrycznej. Wybrane aspekty prawne i techniczne (red. R. Molski), Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2013, s. 89-111. Prowadzone analizy – poza wykazaniem istotnych zmian na rynku energii elektrycznej implikujących zmiany praktyki stosowania procedur zamówień publicznych – uwypuklały korzystne konsekwencje, jakie dla zamawiających stwarza stosowanie tzw. procedur konkurencyjnych. Rezultatem analiz było zaprezentowanie dwóch nowych modeli stosunków prawnych pomiędzy zamawiającym a wykonawcą, jakie ukształtowały się na rynku energii elektrycznej – nie w wyniku zmian polskiego prawa zamówień publicznych, lecz regulacji odnoszących się do obszaru energetyki.

Warto podkreślić, iż Habilitant zřęcznie łączy problematykę prawa energetycznego z problematyką konsumencką, co umożliwiło Mu wyrażenie oceny w przedmiocie funkcjonowania nowych instytucji prawa energetycznego i ich oddziaływania na konsumentów, w ramach podstawowego celu, jakim jest stymulowanie konkurencyjności na rynku energetycznym. Znalazło to wyraz w wystąpieniu „Nowe instytucje prawa energetycznego służące zaspokajaniu potrzeb energetycznych konsumentów – uwagi w kontekście tzw. „małego trójpaku energetycznego” wygłoszonym na konferencji „Czwarty dzień ochrony środowiska w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim” zorganizowanej przez Wydział Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim. Przeprowadzone badania wykazały jednoznacznie wzmocnienie praw konsumentów, a także szczególne ukształtowanie pozycji prawnej tzw. odbiorców wrażliwych.

Analizy w obszarze prawa energetycznego w wielu kwestiach szczegółowych są ściśle związane z kwestiami polityki państwa w tym zakresie. Jedną z badanych kwestii tego typu jest bezpieczeństwo energetyczne, jako kategoria prawna i polityczna zarazem. Zagadnieniu temu zostało poświęcone opracowanie *Bezpieczeństwo energetyczne państwa – wybrane aspekty prawne i polityczne* [w:] *Bezpiecznie czy niebezpiecznie? Wybrane aspekty globalnej i polskiej polityki bezpieczeństwa na przełomie XX i XXI wieku* (red. J. Piątek, R. Podgórska), Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2007, s. 165-174. Ponadto, za szczególnie interesującą i istotną uznać należy problematykę bezpieczeństwa energetycznego widzianą z perspektywy komunalnej. Kwestii tej poświęcono wystąpienie konferencyjne: „Bezpieczeństwo energetyczne – perspektywa komunalnego planowania energetycznego”, wygłoszone na Konferencji naukowej „Terminal LNG w Świnoujściu a bezpieczeństwo energetyczne regionu i Polski” (Szczecin 2013 r.). Przeprowadzone badania wskazały na rolę samorządu terytorialnego jako jednego z gwarantów bezpieczeństwa energetycznego.

W trzecim wyróżnionym nurcie, mającym za przedmiot problematykę konsumencką, szczegółowym analizom poddana została kwestia przeciwdziałania nieuczciwym praktykom rynkowym. Istotny wpływ, jaki na kształtowanie regulacji prawnych obowiązujących w tym obszarze miało prawo Unii Europejskiej, harmonizujące regulacje krajowe z wymogami unijnymi zaowocował dwiema publikacjami *The Implementation into the Polish Legal System of the European Union's Legal Regulations Regarding Unfair Commercial Practices* [w:] *Poland in the European Context – Selected Legal, Economic and Political Aspects* (red. E. Cała-Wacinkiewicz, K. Flaga-Gieruszyńska, D. Wacinkiewicz), Wydawnictwo Art-Druk,

Szczecin 2009, s. 217-224 oraz *Normatywna deskrypcja nieuczciwych praktyk rynkowych (wprowadzenie w problematykę)* [w:] Instrumenty ochrony konsumenta (red. R. Sowiński), Wydawnictwo Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim, Gorzów Wlkp. 2010, s. 39-45. W opisywanym nurcie przedmiot zainteresowania badawczego stanowił także proceduralny aspekt ochrony praw konsumenckich. Znalazł on w szczególności wyraz w publikacji pt. *Rola polubownych sądów konsumenckich w systemie ochrony praw konsumentów* [w:] Arbitraż i mediacja jako instrumenty wspierania przedsiębiorczości (red. J. Olszewski, B. Sagan, R. Uliasz), Wydawnictwo Mitel, Rzeszów 2006, s. 211-219. Szczegółowe badania realizowane były również w zakresie alternatywnych systemów pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich, przynosząc rezultat w postaci publikacji: *EU Determinants for Shaping the Mechanism of Out-of-Court Resolution of Consumer Disputes – Remarks in the Context of the so-called “ADR Directive”* [w:] Obywatel – państwo – społeczność międzynarodowa. Citizen – State – International Community (red. K. Flaga-Gieruszyńska, E. Cała-Wacinkiewicz, D. Wacinkiewicz), Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2014, s. 240-260 oraz *Europeanization of the Polish Law – Considerations Associated with the Adoption of the Directive on ADR in Consumer Disputes*, „International Journal on Consumer Law And Practice” 2014, vol. 2, s. 47-58. Istotnym problemem analizowanym w tym zakresie był również status mieszkańca jednostki samorządu terytorialnego jako konsumenta usług świadczonych przez administrację publiczną. W ramach prowadzonych badań, opublikowane zostały dwa powiązane ze sobą – z punktu widzenia realizacji założonych celów – opracowania: *The Impact of Consumer Legal Education on the Effectiveness of the Protection of Consumer Rights taking into account Legal Clinics in Poland*, „Asian Journal of Legal Education” 2015, vol. 1, No 2, s. 17-28 oraz *The Citizen as a Consumer of Services Provided by Public Administration under Polish Public Law*, „International Journal on Consumer Law and Practice” 2015, vol. 3, s. 85-100.

Rezultaty prowadzonych badań wielokrotnie prezentowane były przez dra Daniela Wacinkiewicza na konferencjach naukowych. Poza wymienionymi wcześniej, szczególnie znaczenie z punktu widzenia problematyki zaspokajania potrzeb wspólnot samorządowych, którą uczyniono przedmiotem rozprawy habilitacyjnej, miały wystąpienia na XXIII Zjeździe Katedr Prawa i Postępowania Administracyjnego „Dziesięć lat polskich doświadczeń w Unii Europejskiej” w Szczecinie w 2014 r. (referat pt. *Zaspokajanie potrzeb wspólnot samorządowych*), na Zjeździe Katedr i Zakładów Prawa Gospodarczego Publicznego „Prawne instrumenty oddziaływania na gospodarkę” w Gdańsku w 2015 r. (referat pt. *Potrzeby wspólnot samorządowych jako wyznacznik oddziaływania władz publicznych w sferze gospodarki komunalnej*) czy na Konferencji „Sposoby realizacji zadań publicznych” w Katowicach w 2016 r. (referat pt. *Specyfika zaspokajania potrzeb wspólnot samorządowych w sferze zadań użyteczności publicznej*). W tym nurcie badań osadzona są także dwie publikacje naukowe (*Zaspokajanie podstawowych potrzeb socjalnych obywateli – koncepcyjne założenia wstępne wyodrębnienia kategorii bezpieczeństwa socjalnego na gruncie normatywnym* [w:] Sposoby pojmowania bezpieczeństwa w wybranych obszarach życia publicznego. Zbiór studiów (red. K. Flaga-Gieruszyńska, E. Cała-Wacinkiewicz, P. Krzyżanowski, D. Wacinkiewicz), Wydawnictwo Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim, Gorzów Wielkopolski 2013, s. 211-217; *Świadczenia należące do*

kategorii bezpieczeństwa socjalnego realizowane przez samorzady gminne – analiza na gruncie orzecznictwa sądowo administracyjnego [w:] Sposoby pojmowania bezpieczeństwa w wybranych obszarach życia publicznego. Zbiór studiów (red. K. Flaga-Gieruszyńska, E. Cała-Wacinkiewicz, P. Krzyżanowski, D. Wacinkiewicz), Wydawnictwo Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim, Gorzów Wielkopolski 2013, s. 219-233) oraz monografia przedstawiona jako rozprawa habilitacyjna pt. *Zaspokajanie potrzeb wspólnot samorządowych. Studium administracyjnoprawne*.

Dokonując kompleksowej oceny dorobku publikacyjnego dr. Daniela Wacinkiewicza należy podkreślić, że każda z Jego publikacji wyróżnia się wysokim poziomem merytorycznym prowadzonych rozważań, konsekwencją w formułowaniu wniosków oraz szczegółowym udokumentowaniem formułowanych tez poglądami przedstawicieli doktryny i materiałem normatywnym, a także wybranymi tezami orzeczeń sądowych. W swoich publikacjach Habilitant przestrzega standardów prowadzenia badań naukowych, w tym dotyczących dokumentowania ich efektów. Widoczna jest konsekwencja w utrzymywaniu przez dr. Daniela Wacinkiewicza ścisłych związków pomiędzy poszczególnymi obszarami badawczymi.

Z przedstawionego dorobku naukowego Habilitanta wynika, że dr Daniel Wacinkiewicz jest badaczem o znacznym dorobku naukowym, który umiejętnie porusza się w obszarze prawa samorządu terytorialnego oraz prawa publicznego gospodarczego. Szczególnie warto podkreślić wielość opracowań w języku angielskim. Z żalem jednak należy wskazać brak publikacji Habilitanta w liczących się periodykach prawniczych (np. „Samorząd Terytorialny”, „Przegląd Prawa Publicznego”, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” itp.).

2. Zasadniczym elementem dorobku naukowego dra Daniela Wacinkiewicza jest jego rozprawa habilitacyjna. Monografia pt. *Zaspokajanie potrzeb wspólnot samorządowych. Studium administracyjnoprawne* stanowi pierwsze w literaturze przedmiotu opracowanie, w którym poddano analizie szerokie spektrum zagadnień odnoszących się do pojęcia, istoty, charakteru i rodzaju potrzeb mieszkańców jednostek samorządu terytorialnego. Co istotne, Autor sięgnął nie tylko do jurydycznych, ale także do pozaprawnych perspektyw pojmowania potrzeb. Opracowanie ma więc charakter interdyscyplinarny i zawiera cenne rozważania oraz wnioski istotne dla przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych, jak i praktyków. Problematyka określona w tytule rozprawy nie doczekała się do tej pory wyczerpującego i wszechstronnego wyjaśnienia w rodzimej literaturze. Autor podjął się więc ambitnego zadania opracowania trudnego zagadnienia, pozostającego na styku nie tylko różnych gałęzi prawa, ale także różnych dyscyplin naukowych. Wywiązał się z niego bardzo dobrze, przygotowując dojrzałą, rzetelną i napisaną precyzyjnym językiem pracę. Jej układ jest logiczny i pozwala na pogłębioną analizę problematyki zaspokajania potrzeb wspólnot samorządowych. Prowadzone w rozprawie rozważania cechuje dyscyplina myślowa oraz konsekwencja w operowaniu metodologią badawczą.

Zwrot „zaspokajanie potrzeb wspólnot samorządowych”, użyty w unormowaniu konstytucyjnym zawartym w art. 166 ust. 1 Konstytucji RP posłużył za centralny punkt analiz podjętych w recenzowanej monografii – znajdując zarazem odzwierciedlenie w przyjętym tytule opracowania. U podstaw badań nad szeroko rozumianą problematyką zaspokajania potrzeb wspólnot samorządowych leży zatem fakt obowiązywania normy konstytucyjnej, uznającej potrzeby mieszkańców korporacji terytorialnych za główny wyznacznik zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Ustrojodawca, czyniąc z potrzeb mieszkańców samorządu terytorialnego kategorię prawną, nadał jej zarówno odpowiednią rangę w polskim porządku prawnym, jak i szczególnie status wyznacznika zadań jednostek samorządu terytorialnego *in genere*. Biorąc pod uwagę ten doniosły fakt, mający swoiste oparcie w prawie, a także *de lege lata* poddając ocenie regulacje prawne posługujące się terminem „potrzeba”, Autor przyjął założenie wyjściowe, które następnie pozytywnie zweryfikował, że polski system prawny wypełniony jest przepisami, w których różnym leksemom terminu „potrzeba” nadaje się odmienne znaczenie, bez jednoczesnego konstruowania definicji legalnej omawianej kategorii pojęciowej. Przerzuca to – jak wykazano – ciężar definicyjny w tym zakresie na doktrynę przedmiotu, czyniąc z potrzeb mieszkańców samorządu terytorialnego nie tylko kategorię prawną, ale co nie mniej ważne, także kategorię prawniczą. Daje to asumpt do naukowego dyskursu nad sposobami pojmowania przedmiotowego pojęcia, jego zakresem i normatywnym zakotwiczeniem. Biorąc zatem pod uwagę fakt, że mimo tego, iż termin „potrzeba” niemal powszechnie funkcjonuje na gruncie języka prawnego, to przepisy prawa nie tylko nie definiują pojęcia „potrzeba”, ale częstokroć nie dokonują także prawnego wskazania, w jakim kontekście znaczeniowym jest ono używane w określonej regulacji prawnej. Normodawca nie definiuje również – zasadniczego z punktu widzenia recenzowanej monografii – konstytucyjnego zwrotu „zaspokajanie potrzeb wspólnot samorządowych”. Uprawnia to zatem – zdaniem Autora – do twierdzenia, że prawodawca, nadając potrzebom ludzkim doniosłość prawną, nie eksplikuje sposobu ich pojmowania ani w żaden sposób nie rozstrzyga o prawnych wyróżnikach ich zaspokajania.

Podstawowym zadaniem badawczym, jakie postawił sobie Autor rozprawy, było zatem precyzyjne wyznaczenie określonego sposobu pojmowania potrzeb jednostki i zbiorowości ludzkiej. Wobec niepodjęcia przez normodawcę próby ustalenia tego sposobu – jego wyznaczenie winno stanowić nie tylko punkt odniesienia dla analiz regulacji prawnych posługujących się terminem „potrzeba”, ale także dla działań prawodawczych. Nadanie mu statusu „drogowskazu” do stosowania nowej kategorii, za jaką uznać należy „prawo zaspokajania potrzeb” przez jednostki samorządu terytorialnego, musi sprzyjać prawidłowości realizacji zadań publicznych przez samorząd. Celem pośrednim pracy było „skonstruowanie elementów modelu instytucjonalno-prawnego zaspokajania potrzeb wspólnot samorządowych”, obrazującego sposób „wyrażania w prawie” potrzeb mieszkańców przez polskiego prawodawcę.

Założony cel pracy zdeterminował metodologię badań, jako że dążąc do jego realizacji za konieczne uznano oparcie się przede wszystkim na metodzie formalno-dogmatycznej badania prawa. Posłużyła ona jako narzędzie analizy niemal stuletniej praktyki legislacyjnej (a do pewnego stopnia również zamysłu) polskiego normodawcy odnośnie do posługiwania się zwrotem „zaspokajanie potrzeb”, będącej przedmiotem części pierwszej

opracowania. Posłużyła również do charakterystyki zaspokajania potrzeb wspólnot samorządowych dokonującego się w płaszczyźnie samorządowej, wraz z wyszczególnieniem i sklasyfikowaniem najistotniejszych rodzajów zaspokajanych potrzeb, którym to zagadnieniom poświęcono czwartą część pracy. W badaniach oparto się także na podejściu teoretyczno-analitycznym, które sprowadzono do badania istotnych kategorii ontologicznych nauki prawa, w tym nauki prawa administracyjnego, zawartych zwłaszcza w części trzeciej pracy. Podejście to znajduje zastosowanie także w kontekście pozaprawnych dyscyplin naukowych, ujętych w części drugiej. Założono bowiem, że na gruncie normatywnym odnaleźć można nie tylko wystarczająco dużo przesłanek przyjęcia przez prawodawcę określonej wizji potrzeb ludzkich, ale również, że jakakolwiek przyjęta przez niego wizja nie może (a co najmniej nie powinna) abstrahować od dorobku dziedzin wiedzy i dyscyplin naukowych, których przedmiotem refleksji uczyniono człowieka i jego potrzeby. Taka postawa badawcza pozwala na właściwe wyznaczenie ram prawnych pojmowania „potrzeb”. Tworzy zarazem zasadniczy punkt odniesienia dla formułowania wniosków wyprowadzanych z obowiązującej regulacji prawnej. Analizie poddano także dorobek orzecznicy, w którym poszukiwano sposobu rozumienia omawianej kategorii potrzeb. Przyjęto bowiem, że pożądana kompleksowość badań nie jest celem samym w sobie i wymusza prócz analiz języka prawnego także badanie języka prawniczego. Stąd skoncentrowano się na języku doktryny (nauki) i języku orzecznictwa.

Realizacja założonego celu pracy w pierwszej kolejności ukierunkowała proces badawczy na konieczność ustalenia kontekstu znaczeniowego, w jakim polski prawodawca posługuje się terminem „potrzeba”. Realizacji tego zadania poświęcono część pierwszą prezentowanej monografii. W związku z tym, analizom szczegółowym poddano znacznie szerszy materiał normatywny aniżeli obejmujący jedynie aktualne regulacje prawne, dotyczące problematyki organizacji i funkcjonowania samorządu terytorialnego. Zakres badań objął bowiem legislację okresu dwudziestolecia międzywojennego, państwa socjalistycznego, jak również akty prawne uchwalone już po przemianach ustrojowych w 1989 roku. Metoda kwalifikacji i wyboru aktów prawnych do dalszych analiz sprowadzała się do doboru tych, w których normodawca odniósł się do problematyki potrzeb, regulując różne sfery życia publicznego. Autor słusznie uznał, że jedynie tak szeroko zakreślone ramy deskrypcji i krytycznej analizy stanu prawnego są warunkiem koniecznym zrealizowania założonego celu badawczego.

Przeprowadzone analizy umożliwiły sformułowanie wniosku o znacznej łatwości, z jaką polski normodawca posługiwał się (i nadal posługuje) pojęciami „potrzeba” czy „zaspokajanie potrzeb”, nie dokonując jednocześnie doprecyzowania ich znaczenia. Jak wykazano, najczęstszym sposobem wyrażenia potrzeb przez normodawcę – wyraźnie dostrzegalnym w polskim prawodawstwie począwszy od okresu międzywojennego – jest wskazanie rodzaju potrzeb (np. *potrzeby życiowe*, *potrzeby gospodarcze*, *potrzeby wyższych uczelni zawodowych*), bez jednoczesnego ich definiowania, ale także i bez jakiegokolwiek eksplikacji ich istoty na gruncie prawnym.

Niemожność wyznaczenia (mimo przeprowadzonych pogłębionych analiz jurydycznych) sposobu rozumienia terminu „potrzeba”, którym powszechnie posługuje się polski prawodawca, dała asumpt do sięgnięcia na grunt ustaleń zapadłych w innych naukach.

Ze względu na dość specyficzny charakter przedmiotowego terminu Autor zdecydował o konieczności poszukiwania jego znaczenia w ugruntowanych poglądach prezentowanych przede wszystkim w filozofii, psychologii, socjologii, ekonomii czy w teorii organizacji i zarządzania, przy czym dobór wskazanych perspektyw badawczych – co trzeba zaznaczyć – nie jest przypadkowy. Przemawia za nim choćby fakt, że próba poznania potrzeb człowieka, związanych z jego naturą, od zarania dziejów stanowiła przedmiot zainteresowania wielkich myślicieli, którzy na człowieku i jego naturze koncentrowali swoje refleksje. Stąd też analizom wskazanych płaszczyzn – którym jako perspektywom pozaprawnym nadano ważne, choć jedynie subsydiarne względem całości znaczenie – poświęcono drugą część pracy. Autor wykazał w niej, że jedynie komplementarne wykorzystanie ustaleń nauk pozaprawnych przy dokonywaniu wykładni tekstu prawnego staje się nie tylko kluczowym środkiem ustalenia znaczenia pojęcia „potrzeba” na gruncie normatywnym, ale zarazem uzasadnioną metodologicznie koniecznością.

W części trzeciej recenzowanej monografii ciężar analiz przeniesiony został na grunt nauki prawa administracyjnego. Przyjęty za punkt wyjścia aksjologicznie uporządkowany system celów prawa administracyjnego, w którym osadzona została problematyka potrzeb ludzkich unaocznili kardynalne powiązania pomiędzy kategoriami „potrzeb” i „samorządu terytorialnego”. Uznaniu „dobra człowieka” za podstawową wartość prawa administracyjnego towarzyszyło wykazanie możliwości przełożenia go na dobro indywidualne (interes indywidualny) i dobro wspólne (interes publiczny), a także na powiązanie go ze znajdującymi się w tle, determinującymi je potrzebami ludzkimi. Powiązanie to wynikało z uznania, że za dobrami: indywidualnym i wspólnym, kryją się potrzeby – odpowiednio: indywidualne i zbiorowe. Tak określone źródła legitymizacji kategorii „potrzeb” na gruncie administracyjnoprawnym stanowiły kolejny – niezwykle doniosły – element implikujący określony sposób ich pojmowania.

Z kolei osadzenie problematyki zaspokajania potrzeb wspólnot samorządowych w perspektywie konstytucyjnej stanowiło podstawę ustaleń co do kształtującego wpływu zasad (subsidiarności, decentralizacji, samodzielności) oraz norm wyrażonych w najwyższym akcie normatywnym na kategorię „zaspokajania potrzeb wspólnot samorządowych”. Szczególnie doniosłym rezultatem przeprowadzonych badań było wykazanie zasadniczego, wręcz konstrukcyjnego wpływu zasady subsidiarności na samorządowy system zaspokajania potrzeb, w którym władza publiczna istnieje nie po to, by wyręczać (zastępować) jednostki (społeczności) w zaspokajaniu ich potrzeb, lecz by je wspierać i udzielać pomocy wówczas, gdy nie są w stanie zaspokoić potrzeb, dzięki wykorzystaniu własnych sił i środków.

Kolejnym, szczególnie ważnym dla realizacji założonych celów pracy ustaleniem badawczym jest zakwalifikowanie zwrotu „zaspokajanie potrzeb wspólnot samorządowych” jako klauzuli generalnej. W rezultacie powyższej kwalifikacji ustalono, że – tak jak w innych klauzulach generalnych – w przypadku klauzuli „zaspokajanie potrzeb wspólnot samorządowych” pojawia się konieczność uwzględnienia wkraczającej za jej pośrednictwem do nauki prawa pewnej aksjologii zewnętrznej, stającej się integralnym elementem procesu stosowania prawa.

Ustalenia dokonane w ramach przeprowadzonego procesu badawczego – zestawione z wynikami badań wyprowadzonymi z wcześniejszych części pracy – pozwoliły na sformułowanie wniosku, że choć wspólnotowy byt społeczności samorządowych ma swój niekwestionowany wymiar prawny, to stwierdzenie, że jego istota i cechy mogą być ustalone wyłącznie w oparciu o prawo pozytywne wydaje się być zbyt ryzykowne. Szczególnie wtedy, gdy przedmiotem ustalenia mają być m.in. granice wyborów rozwiązań prawnych pozostające w dyspozycji prawodawcy. Stąd poszukiwanie elementów *antropologii filozoficznej* właściwej normodawcy uznać należy za obowiązek pojawiający się wszędzie tam, gdzie prawodawca określa działania (zadania) władz publicznych względem członków społeczności samorządowej. Ustalenie bowiem tego, *co im się należy* nie może być oderwane od ustalenia tego *czego potrzebują*. Tego zaś nie da się przesądzić jedynie na podstawie tego *czego chcą*. A już na pewno nie wyłącznie na podstawie tego, co chce im dać normodawca. To ostatnie ustalenie, dla interpretatora przepisów podstawowe, dla prawnika teoretyka jest jednym z punktów odniesienia i obszarem kierowania postulatów. Formalno-prawny aspekt ustaleń w tym względzie musi być poprzedzony gruntownym rozeznaniem tych obszarów wiedzy, z których normodawca czerpie kategorie pojęciowe (a tak jest – jak udowodniono – w przypadku potrzeb) i dokonuje rozeznania społeczno-ekonomicznych skutków ich występowania (np. zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnot samorządowych).

Efektem powyższych analiz dogmatycznych i teoretycznych stał się zaproponowany przez Autora model instytucjonalno-prawnego zaspokajania potrzeb wspólnot samorządowych. Model ów składa się z sześciu elementów: 1) podmiotów, których potrzeby są zaspokajane; 2) podmiotów zaspokajających potrzeby; 3) przedmiotów zaspokożenia; 4) sposobów zaspokajania potrzeb; 5) form organizacyjno-prawnych zaspokajania potrzeb; oraz 6) proceduralnych aspektów zaspokajania potrzeb.

Przedmiotem badań zawartych w ostatniej – czwartej – części recenzowanej monografii były istotne na gruncie normatywnym kategorie potrzeb wspólnot samorządowych, których zaspokajanie stanowi przedmiot działalności jednostek samorządu terytorialnego. Ich wyodrębnienie, będące konsekwencją przyjętego w pracy podziału typologicznego, z założenia miało na celu uporządkować prowadzone analizy, a ponadto ukazać złożony charakter układu wzajemnych zależności między poszczególnymi potrzebami.

Ustalenia Habilitanta zostały odpowiednio uzasadnione i udokumentowane źródłami naukowymi. Są one również oryginalne i twórcze w sensie wyjaśnienia istoty badanego zjawiska, jak również ukazania jego szczegółowych aspektów. Postulaty i wnioski zgłoszone przez Autora rozprawy stanowią istotny wkład w rozwój polskiego prawa administracyjnego i prawa samorządu terytorialnego. Reasumując, recenzowaną pracę habilitacyjną należy uznać za wartościową, ciekawą i pouczającą.

3. Stosownie do art. 16 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która „wykazuje się istotną aktywnością naukową”. Z

przedstawionej przez dra Daniela Wacinkiewicza dokumentacji można wywieść wnioski, że ta ustawowa przesłanka została spełniona w wysokim stopniu.

Pokaźny dorobek dydaktyczny Habilitanta wiąże się przede wszystkim z pracą na stanowisku adiunkta na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego. Habilitant prowadzi tam zajęcia dydaktyczne w formie wykładów, konwersatoriów, ćwiczeń, seminariów magisterskich i licencjackich z takich przedmiotów, jak: prawo gospodarcze publiczne, prawo administracyjne, administracja publiczna, prawo samorządowe, prawo ochrony konkurencji, zamówienia publiczne, gospodarka komunalna, zarządzanie jednostką administracji rządowej i samorządowej. Pan Daniel Wacinkiewicz jest także (lub był) wykładowcą na licznych studiach podyplomowych, w tym m. in. w zakresie prawa gospodarczego na studiach Master of Business Administration, prowadzonych przez Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego. Oprócz pracy dydaktycznej na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego Habilitant prowadzi zajęcia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu, a wcześniej (w latach 2005 - 2014) w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

Do osiągnięć w zakresie popularyzacji nauki należy zaliczyć udział Habilitanta w licznych szkoleniach adresowanych do studentów oraz młodzieży szkolnej (m.in. program *Street Law* (Prawo na co dzień) realizowany pod patronatem Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, polegający na prowadzeniu przez koordynatora programu i studentów studiów prawniczych zajęć dydaktycznych z zakresu prawa w szczecińskich szkołach średnich; szkolenie pt. „Praktyczne korzystanie z rejestrów” w ramach Tygodnia Edukacji Administracyjnej, zorganizowanego przez Administracyjne Koło Naukowe, działające na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego).

Pan Daniel Wacinkiewicz był promotorem i recenzentem ponad 90 prac licencjackich i magisterskich na kierunku administracja oraz ponad 30 recenzji prac magisterskich na kierunku prawo. Uchwałą Rady Wydziału powierzono mu funkcję promotora pomocniczego w jednym z przewodów doktorskich.

Gdy chodzi o działalność organizacyjną, to także stwierdzić należy sporą aktywność Habilitanta. Był m. in. przewodniczącym Senackiej Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów w Uniwersytecie Szczecińskim, przewodniczącym Rady Nadzorującej Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości Uniwersytetu Szczecińskiego, a także członkiem Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów w Uniwersytecie Szczecińskim.

W zakresie współpracy międzynarodowej dr Daniel Wacinkiewicz odbył staże na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Katanii połączone z uczestnictwem w Programie Erasmus oraz na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Wilnie. Współpraca z Wydziałem Prawa Uniwersytetu w Katanii zaowocowała dwujęzyczną publikacją *Obywatel – państwo – społeczność międzynarodowa. Citizen – State – International Community* (red. K. Flaga-Gieruszyńska, E. Cała-Wacinkiewicz, D. Wacinkiewicz), Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2014. Ponadto Habilitant jest arbitrem Stałego Polubownego Sądu Konsumenckiego w Szczecinie, działającego przy Zachodniopomorskim Wojewódzkim Inspektorze Inspekcji Handlowej w Szczecinie i prowadzi rozwiniętą działalność ekspercką.

W konkluzji tej części recenzji stwierdzam, że dorobek dydaktyczny, popularyzatorski i współpraca międzynarodowa Habilitanta spełnia – w moim przekonaniu – wymagania właściwe dla aktywności przejawianej po uzyskaniu stopnia naukowego doktora i przed uzyskaniem kolejnego stopnia naukowego, tj. stopnia doktora habilitowanego.

4. W konkluzji oceny osiągnięć naukowych dra Daniela Wacinkiewicza, w tym przygotowanej przez Niego rozprawy habilitacyjnej, stwierdzam co następuje:

1. Osiągnięcia naukowe dr. Daniela Wacinkiewicza stanowią – ponad wszelką wątpliwość – **znaczny wkład autora w rozwój nauki prawa** w rozumieniu art. 16 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.
2. Od czasu uzyskania stopnia doktora Pan Daniel Wacinkiewicz **wykazał się istotną aktywnością naukową**, co wypełnia przesłankę ujętą w art. 16 ust. 1 *in fine* tej ustawy.
3. W świetle tych konstatacji, **istnieją wszelkie podstawy do kontynuowania dalszych czynności postępowania habilitacyjnego i nadania doktorowi Danielowi Wacinkiewiczowi stopnia naukowego doktora habilitowanego.**

Katowice, dnia 17 października 2016 r.

